

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Wykonanie i planowanie lotu 2 [S1Lot1-PSPL>WiPL2-2]

Przedmiot

Kierunek studiów

Lotnictwo

Rok/Semestr

2/4

Studia w zakresie (specjalność)

Pilotaż statków powietrznych

Profil studiów

ogólnoakademicki

Poziom studiów

pierwszego stopnia

Język oferowanego przedmiotu

polski

Forma studiów

stacjonarne

Wymagalność

obligatoryjny

Liczba godzin

Wykład

15

Laboratorium

15

Inne (np. online)

0

Ćwiczenia

15

Projekty/seminaria

0

Liczba punktów ECTS

4,00

Koordynatorzy

mgr Wojciech Nowaczyk

wojciech.nowaczyk@put.poznan.pl

Wykładowcy

Wymagania wstępne

Student rozpoczynający ten przedmiot powinien posiadać podstawową wiedzę z zakresu planowania lotu. Powinien również posiadać umiejętność zastosowania metody naukowej w rozwiązywaniu problemów oraz mieć gotowość do podjęcia współpracy w ramach zespołu.

Cel przedmiotu

Zapoznanie studenta z zasadami planowania i monitorowania lotu zgodnie z obowiązującymi przepisami, opracowania operacyjnego planu lotu i planu lotu dla służb żeglugi powietrznej.

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza:

1. ma szczegółową wiedzę związaną z wybranymi zagadnieniami z zakresu najważniejszych zjawisk występujących w atmosferze ziemskiej, możliwości ich przewidywania, rozpoznawania, badania, a także ograniczenia negatywnego wpływu działalności człowieka na otaczające środowisko
2. ma szczegółową wiedzę związaną z wybranymi zagadnieniami z zakresu nawigacji mechaniki lotu i techniki pilotażu, wykorzystania symulatorów, zasad lotu, jego przygotowania, a także związanych z nim procedur operacyjnych

Umiejętności:

1. potrafi pozyskiwać informacje z różnych źródeł, w tym z literatury oraz baz danych, zarówno w języku polskim jak i w języku angielskim, właściwie je integrować, dokonywać ich interpretacji i krytycznej oceny, wyciągać wnioski, oraz wyczerpująco uzasadniać formułowane przez siebie opinie
2. potrafi, formułując i rozwiązując zadania dotyczące lotnictwa cywilnego, zastosować odpowiednio dobrane metody, w tym metody analityczne, symulacyjne lub eksperymentalne
3. potrafi organizować, współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role oraz potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania

Kompetencje społeczne:

1. rozumie, że w technice wiedza i umiejętności bardzo szybko stają się przestarzałe.
2. prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu inżyniera lotnictwa i kosmonautyki

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Wykład:

- ocena wiedzy i umiejętności wykazanych na zaliczeniu pisemnym - 1,5 godzinny

Ćwiczenia:

- wiedza nabyta w ramach ćwiczeń jest weryfikowana przez dwa 45-minutowe kolokwia realizowane na 3 i 7 zajęciach

Ćwiczenia laboratoryjne:

sprawdzian i premiowanie wiedzy niezbędnej do realizacji postawionych problemów w danym obszarze zadań laboratoryjnych,

ocena wiedzy i umiejętności związanych z realizacją ćwiczenia laboratoryjnego, ocena sprawozdania z wykonanego ćwiczenia.

Treści programowe

Wykład:

semestr 3:

MASA I WYWAŻANIE - SAMOLOTY

CEL MASY I WYWAŻANIA

Ograniczenia masy

Znaczenie w odniesieniu do ograniczeń strukturalnych

Znaczenie w odniesieniu do wydajności. Uwaga: Zobacz także przedmioty 032/034 i 081/082.

Ograniczenia środka ciężkości (CG)

Znaczenie w odniesieniu do stabilności i sterowalności. Uwaga: Zobacz także tematy 081/082.

Znaczenie w odniesieniu do wydajności. Uwaga: Zobacz także przedmioty 032/034 i 081/082.

ŁADOWANIE

Terminologia

Terminy masy

Warunki dotyczące obciążenia (w tym warunki dotyczące paliwa) Uwaga: Zobacz także temat 033.

Granice masy

Ograniczenia strukturalne

Wydajność i regulowane ograniczenia

Ograniczenia przedziału ładunkowego

Obliczenia masy

Maksymalne masy do startu i lądowania

Dopuszczalne obciążenie ładunek i paliwo

Stosowanie standardowych mas pasażerów, bagażu i załogi

SZCZEGÓŁY DOTYCZĄCE MASY I WYWAŻANIA STATKU POWIETRZNEGO

Zawartość dokumentacji masy i wyważenia

Punkt odniesienia

Położenie środka ciężkości jako odległość od punktu odniesienia

Położenie środka ciężkości jako procent średniej cięciwy aerodynamicznej (% MAC). Uwaga: Znajomość definicji MAC objęta jest przedmiotem 081 01 01 05.

Wzdłużne granice środka ciężkości

Boczne granice CG
Szczegóły przedziałów pasażerskich i ładunkowych
Szczegóły układu paliwowego istotne z punktu widzenia masy i wyważenia
Określenie masy własnej statku powietrznego i położenia środka ciężkości statku powietrznego poprzez ważenie
Ważenie statków powietrznych (aspekty ogólne)
Obliczanie masy i położenia środka ciężkości statku powietrznego na podstawie danych ważenia
Wyjęcie danych dotyczących podstawowej masy własnej (BEM) i CG z dokumentacji statku powietrznego
BEM lub sucha masa operacyjna (DOM)
Pozycja lub moment CG na BEM / DOM
Odstępstwa od standardowej konfiguracji
OKREŚLENIE POŁOŻENIA CG
Metody
Metoda arytmetyczna
Metoda graficzna
Metoda indeksu
Załaduj i przytnij arkusz
Uwagi ogólne
Wykaz obciążeń / plan bilansu i obwiednia środka ciężkości dla lekkich samolotów i śmigłowców
Arkusz danych załadunkowych dla dużych samolotów
Arkusz wykończeniowy dla dużych samolotów
Inne metody prezentacji informacji o obciążeniu i wyważeniu
Zmiana położenia CG
Zmiana położenia środka ciężkości poprzez przesunięcie obciążenia
Zmiana położenia środka ciężkości przez dodatkowe obciążenie lub balast lub przez usunięcie obciążenia lub balastu
OBSŁUGA ŁADUNKU
Rodzaje ładunków
Rodzaje ładunków (aspekty ogólne)
Ograniczenia obciążenia powierzchni podłogi i obciążenia roboczego
Ograniczenia obciążenia powierzchni podłogi i obciążenia ruchowego w przedziałach ładunkowych
Zabezpieczenie ładunku
Zabezpieczenie ładunku (metody)
Ćwiczenia:
semestr 3:
CS-23 / STOSOWANE WYMAGANIA EKSPLOATACYJNE KLASA WYDAJNOŚCI B - TEORIA
Wymagania dotyczące zdolności do lotu
Wymagania i definicje dotyczące zdolności do lotu
Start i lądowanie
Start i lądowanie (definicje i skutki)
Wznoszenie, rejs i schodzenie
Wznoszenie, rejs i schodzenie (wymagania i obliczenia)
CS-23 / STOSOWANE WYMAGANIA EKSPLOATACYJNE KLASA OSIĄGÓW B - WYKORZYSTANIE DANYCH O OSIĄGACH SAMOLOTU W SAMOLOTACH JEDNOSILNIKOWYCH I WIELOSILNIKOWYCH
Wykorzystanie danych o osiąгах samolotu
Odlot
Wznoszenie
Lądowanie
CS-25 / WYMAGANIA EKSPLOATACYJNE KLASA OSIĄGÓW A - TEORIA
Odlot
Osiągi startowe, definicje i relacje między terminami
Odległości startowe
Odległość przyspieszonego zatrzymania
Koncepcja zrównoważonej długości pola
Koncepcja niezrównoważonej długości pola
Masa startowa ograniczona do długości pola (FLLTOM)
Zanieczyszczone pasy startowe
Wznoszenie po starcie
Start z ograniczeniem

Tabele masy startowej ograniczonej osiągnięciami (PLTOM) i masy startowej regulowanej (RTOM)
 Osiągnięcia startowe na mokrych i zanieczyszczonych drogach startowych
 Stosowanie zredukowanego i obniżonego ciągu
 Osiągnięcia startowe przy różnych ustawieniach kłap startowych
 Osiągnięcia przy starcie przy zwiększonych prędkościach V2 („ulepszone wznoszenie”)
 Energia hamowania i ograniczenie prędkości opon
 Wznoszenie
 Techniki
 Wpływ zmiennych na osiągnięcia wznoszenia
 Rejs
 Rejs dalekiego zasięgu
 Wysokości przelotowe
 Wskaźnik (CI)
 Jeden silnik niepracujący na trasie
 Dryfowanie w dół
 Wpływ zmiennych na osiągnięcia na trasie z jednym silnikiem niepracującym
 Zejście
 Techniki schodzenia
 Zarządzanie energią podczas schodzenia
 Podejście i lądowanie
 Wymagania dotyczące podejścia
 Wymagania dotyczące długości lądowiska i prędkości lądowania
 Wpływ zmiennych na osiągnięcia podczas lądowania
 Limity
CS-25 / OBOWIĄZUJĄCE WYMAGANIA EKSPLOATACYJNE KLASA OSIĄGÓW A - WYKORZYSTANIE DANYCH
O OSIĄGACH SAMOLOTU
 Odłot
 Start (dane dotyczące osiągnięć)
 Dryfowanie w dół i stabilizacja wysokości
 Dryfowanie w dół i stabilizacja wysokości (dane dotyczące osiągnięć)
 Lądowanie
 Lądowanie (dane dotyczące wydajności)
 Ćwiczenia laboratoryjne:

Metody dydaktyczne

1. Wykład: prezentacja multimedialna.
2. Ćwiczenia: przykłady podawane na tablicy oraz wykonanie zadań podanych przez prowadzącego - ćwiczenia praktyczne.

Literatura

Podstawowa
 Uzupełniająca

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	100	4,00
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	55	2,50
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, wykonanie projektu)	45	1,50